

SİNCAN 3 NO.LU L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/27

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 25/6/2025 tarihli ve 2025/413 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	8
C. Beslenme.....	11
D. Sağlık Hizmetleri.....	13
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	16
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler	17
G. Dış Dünya ile İletişim.....	20
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	22
A. Değerlendirme	22
B. Tavsiyeler.....	22
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	22
2. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumuna Tavsiye	24
3. Ankara İl Jandarma Komutanlığına (Sincan Cezaevi Jandarma Sevk ve Koruma Tabur Komutanlığı) Tavsiye	25
4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	25

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
AİÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
BM	: Birleşmiş Milletler
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
HEMBA	: Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
YARDM	: Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *"Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır."*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *"İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi"* ifade etmektedir.

4. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *"Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir."*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 8-9/10/2024 tarihlerinde Sincan 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ...; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ...; Sosyal Hizmet Uzmanı ...; Sağlık Teknisyeni ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Ankara Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. TİHEK Heyeti tarafından Kurum İdaresine, UÖM'e, ziyaretin amacına ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti odaların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemeler gerçekleştirmiştir. İdarenin dahli olmadan farklı gruplardan mahpusların bulunduğu odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel odalarda bulunmamıştır. Akabinde sağlık servisi, psikososyal servis, manevi rehberlik birimi, kütüphane, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları, açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiş; gerekli kayıt, belge ve defterler incelenmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış olup ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 7/10/2024 tarihli ve 42455 sayılı oluruna istinaden 8-9/10/2024 tarihlerinde Sincan 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükümlülere ifade etmektedir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Ankara il merkezine 40 kilometre mesafede bulunan ve 30/3/2020 tarihinde faaliyete başlayan Kurum 40.400 metrekare açık alan üzerinde 30.500 metrekare kapalı alanda hizmet vermektedir.

10. Kuruma toplu taşıma araçları ile ulaşım sağlanmaktadır.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda 278 personel görev yapmakta olup çoğunluğu lisans mezunudur.³ Personelin ünvan ve sayı dağılımına ilişkin sayısal verileri içerir tablo aşağıda yer almaktadır:

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	3
İdare Memuru	4
Öğretmen	4
Psikolog	5
Sosyal Çalışmacı	2
Diş Hekimi	1
Sayman	1
Bilgisayar İşletmeni	2
Hizmetli	1
Teknisyen	1
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	1
Kâtip	9
Hemşire	1
Sağlık Memuru	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	10

³ Personelin eğitim durumun göre dağılımı; 3 yüksek lisans, 145 lisans, 57 ön lisans ve 73 lise mezunu şeklindedir.

İnfaz ve Koruma Memuru	229
TOPLAM	278

12. Gündüz ve dörtlü vardiya sistemi⁴ olmak üzere iki farklı mesai tipi uygulanmaktadır. Gündüz mesai sisteminde görevli personel 08.00-17.00 saatleri arasında, vardiya sisteminde görevli personel ise 08.00-20.00 ile 20.00-08.00 saatleri arasında çalışmaktadır.

13. Personelin belirli dönemlerde Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından planlanan Temel Yangın Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi başta olmak üzere çeşitli meslek içi eğitimler aldığı belirtilmiştir.

14. 72 personelin İnsan Hakları, 1 personelin Pozitif Psikoterapi Temelli Psikolojik İlk Yardım ve 5 personelin İntihar Önleme Eğitimi aldığı ancak hassas gruplara yaklaşım konusunda herhangi bir eğitim alınmadığı ifade edilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

15. Kurumun artırılmış kapasitesi 1318 kişidir. Ziyaret tarihinde 3088 hükümlü, 40 hükümsüz ve 34 tutuklu olmak üzere toplam 3162 mahpus bulunmaktadır.

16. Yabancı, kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır.

17. 426 mahpus kronik rahatsızlığa sahip olup bunların 4'ü aynı zamanda fiziksel engellidir.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurum A, B, C, D ve E blok olmak üzere birbirine bağlantılı 5 bloktan oluşmaktadır. Her bir blok 2 katlı olarak inşa edilmiştir. 92 adet tek kişilik oda, 16 adet 3 kişilik koğuş, 14 adet 7 kişilik koğuş, 45 adet 24 kişilik koğuş bulunmaktadır.

19. Koğuşlar kabin sistemine göre düzenlenmiş olup A, B, C ve E bloklarındaki koğuşların her birinin içerisinde 8 kabin; D bloğundaki koğuşların ise her birinde 7 kabin

⁴ Dörtlü vardiya, 08.00-20.00 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği; 20.00-08.00 arası gece çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade eder.

bulunduğu öğrenilmiştir. İncelemeler sırasında her kabinde ranza, dolap, plastik komodin olduğu ve ayrı bir oda içerisinde 1 adet tuvalet ile 1 adet lavabo bulunduğu görülmüştür. Koğuşların alt katında ortak yaşam alanı, mutfak bölümü ve havalandırma alanı bulunmaktadır. Bunlara ek olarak ayrı bir oda içerisinde mahpusların ortak kullanımı için ayrılmış 4 adet tuvalet ve 2 adet lavabo bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından ortak yaşam alanlarında televizyon, masa, sandalye ve Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu E-Görüş Projesi (ACEP) kabininin bulunduğu görülmüştür.

20. İncelemeler sırasında koğuşlarda kapasitenin üzerinde mahpusun barındırıldığı, bazı mahpusların ranzasının ve dolabının bulunmadığı görülmüştür. İdare; Kurumun kapasitesinin üzerinde mahpus barındırıldığını, mahpusların suç türüne göre koğuşlara yerleştirilmesi sebebiyle koğuşlardaki yoğunlukların farklı olduğunu belirtmiştir.

21. Mahpusların odalara yerleşiminin mevzuata⁵ uygun olarak hükümlülük süreleri ve suç türlerine göre düzenlendiği görülmüştür.

22. İncelenen koğuşlarda mahpusların yatak, nevresim, yastık ve battaniyelerinin bulunduğu; banyolardaki duş başlıklarının duvara sabitlendiği ancak bazı koğuşların banyolarında duş başlıklarının bulunmadığı görülmüştür.

23. Tek kişilik odalarda; ranza, dolap, televizyon, masa, sandalye, mutfak bölümü ile tuvalet ve banyo alanı bulunduğu görülmüştür. Tek kişilik odalarda kalan mahpusların 2 saatte bir infaz ve koruma memurları tarafından kontrol edildiği belirtilmiştir.

24. Kronik rahatsızlığı bulunan ve öz bakım ihtiyacı olan mahpuslar için 3 adet tek katlı hasta koğuşu bulunmaktadır. Her bir hasta koğuşunda, mahpusların ihtiyaçlarına yardımcı olmak amacıyla 1 işçi mahpus görevlendirilmiştir. Mahpusların odalarında ranza, dolap ve plastik komodin bulunmaktadır. Ortak yaşam alanlarında televizyon, buzdolabı, masa ve sandalyeler olduğu görülmüştür. Tuvalet ve banyo alanında; 1 adet klozet ve 1 adet lavabo olduğu, duvara sabitlenmiş şekilde tutunma barlarının bulunduğu, banyo bölümünde ise oturakların sabitlendiği ancak banyo zemininin kaygan bir malzemeden imal edildiği görülmüştür. Koğuş içerisinden havalandırma alanlarına açılan kapının bulunduğu bölgedeki eğimin, tekerlekli sandalye kullanan mahpusların geçişini zorlaştırdığı görülmüştür. Ayrıca, 2 mahpusun ranzaya çıkamaması sebebiyle yerde yatmak zorunda kaldığı görülmüştür.

⁵ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin gruplandırılması" başlıklı 24'üncü maddesine göre: "(1) Hükümlüler; a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler, b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler, c) Tehlike hâli taşıyanlar, d) Terör suçluları, e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular, gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar."

25. İnceleme gerçekleştirilen koğuşlarda banyo ve tuvalet bölümündeki boru geçiş hatlarında su sızıntısının olduğu, rutubet sebebiyle duvarlar ve tavan kısımlarında deformasyonlar meydana geldiği, koridorlarının duvarlarında çatlaklar olduğu ve koridorlarda döşemelerin kırıldığı görülmüştür. İdare tarafından, Kurum genelinde tadilat işlemlerine başlanacağı belirtilmiştir.

26. Havalandırma alanlarının kapıları saat 08.00'de sabah sayımı ile birlikte açılmaktadır. Kapatılması ise havanın kararma saati dikkate alınarak yapılmakta olup mevsime göre değişkenlik göstermektedir.

27. Tek kişilik odaların ayrı bir havalandırma alanı bulunmamaktadır. Kurum İdaresi, tek kişilik odalarda kalan mahpuslar için ortak bir havalandırma alanının bulunduğunu ve mahpusların ortak havalandırma alanına personel eşliğinde çıkarıldığını belirtmiştir. Mahpuslar tarafından günde 1,5 saat havalandırma alanından faydalanabildikleri ifade edilmiştir.

28. Koğuşların ortak yaşam alanlarında ve mahpusların odalarında acil çağrı butonlarının bulunduğu ve butonların çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

29. Kurum, Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumuna bağlı ısı merkezi aracılığıyla doğalgaz yakıtlı kalorifer tesisatı ile ısınmaktadır. Mahpuslar ısınma sorunu yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

30. Günlük kişi başı sıcak su için 50 litre ve soğuk su için 150 litre kota uygulanmakta olup su ihtiyacının Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından sağlandığı belirtilmiştir. Mahpuslar tarafından su kotasının yetersiz kaldığı, sıcak suya gün içerisinde en fazla 2 saat erişebildikleri, suyu şişelerde depolamak zorunda kaldıkları ve su kesintileri olacağı zaman İdare tarafından duyuruların yapıldığı ifade edilmiş olup Ziyaret Heyeti tarafından odaların içerisinde 5 litrelik şişelerde su depolandığı görülmüştür.

31. Koğuş ve odaların havalandırma ve doğal aydınlatması; tavana yakın şekilde konumlandırılmış, dışarıdan demir parmaklıklı pencerelerle sağlanmaktadır. Odalardaki yapay aydınlatma ise floresan tipi lambalar aracılığıyla sağlanmaktadır. İncelemeler sırasında aydınlatma ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır.

32. Koğuşların temizliğinin mahpuslar tarafından yapıldığı ve kullanılan temizlik malzemelerinin Kurum kantininden temin edildiği öğrenilmiştir. Mahpuslar, ortak yaşam alanlarının temizliğini iş bölümü gözeterek yaptıklarını ifade etmişlerdir. İdare, çamaşır suyunun görevli personel tarafından kontrollü olarak koğuşlara verildiğini belirtmiştir.

33. Bazı mahpuslar, zaman zaman koğuşların içerisinde böcek ile karşılaşabildiklerini ifade etmişlerdir. İncelenen belgelerden ayda 1 kez olacak şekilde genel haşere ve kemirgen ilaçlaması yapıldığı anlaşılmıştır. Bazı mahpuslar, havalandırma alanında bulunan

kanalizasyon gider kapağından koku geldiğini ve bu sebeple gider kapağının poşet ile kapatıldığını ifade etmiş olup ziyaret esnasında bazı koşullarda koku probleminin olduğu anlaşılmıştır.

34. Kurumda 1 adet çamaşırhane bulunmakta olup çamaşırhane içerisinde 17 adet çamaşır yıkama ve 9 adet çamaşır kurutma makinesinin olduğu, ayrıca çamaşırhane içerisinde mahpuslara ait ayrı çamaşır filelerinin bulunduğu görülmüştür. Çamaşırhane 1 infaz ve koruma memuru ile 2 işçi mahpusun görevlendirildiği öğrenilmiştir. Mahpuslar; çamaşırlarını ücreti mukabilinde ve file içerisinde çamaşırhane yıkatabildiklerini, genel olarak çamaşırların temiz ve kuru hâlde geldiğini, ayrıca zaman zaman çamaşırların koğuş içerisinde de yıkandığını ifade etmişlerdir. Bulaşıcı hastalık tanısı alan mahpusların eşyalarının ayrı makinelerde yıkandığı ve kurutulduğu, işlem sonrasında ise makinelerin sterilize edildiği belirtilmiştir.

35. Kurumda mahpusların odaları belirlenene kadar tutulduğu 2 adet geçici koğuş bulunmaktadır. Koğuş içerisindeki kabinlerde 3'er adet yatak, 1'er adet dolap, tuvalet ve banyo alanı bulunduğu; 2 adet kameranin ortak yaşam alanını görüntüleyecek şekilde konumlandırıldığı; mutfak alanında semaver bulunduğu; ortak yaşam alanında ise ACEP kabini ve televizyon bulunduğu görülmüştür. İnceleme gerçekleştirilen geçici koğuşun temiz olmadığı ve banyo kısmında duş başlıklarının bulunmadığı görülmüştür.

36. Kurumda 3 adet sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır. Mahpuslardan talep gelmesi hâlinde sigara içilmeyen koğuş sayısının artırılabilceği belirtilmiştir.

37. Kurumda 4 adet doku hasarı ve travma önleyici oda⁶ bulunmaktadır. Bu odaların duvarlarının tamamen yumuşak malzeme ile kaplandığı, odalarda 2 adet kamera ve tavana yakın konumda parmaklıklı pencere olduğu, oda içerisinde sifon sistemi olmayan taşsız tuvalet gideri bulunduğu görülmüştür. Mahpusların 2 saatte bir havalandırmaya çıkarıldığı, odaya giriş ve çıkış sürelerinin tutanak ile kayıt altına alındığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından, yumuşak odaya giriş ve çıkışların kayıt altına alındığı defter kontrol edilmiş olup herhangi bir sorun görülmemiştir.

38. Kurumda, gece görüş özelliğine sahip 640 adet kamera bulunmaktadır. Kameraların 4'ü 360 derece hareket özelliğine sahip olup ortak yaşam alanlarının izlenebilmesi için çatılarda kullanılmaktadır. Kameraların kayıt süresi 4 ila 7 ay arasında değişmektedir. Kamera kayıtlarının izlendiği merkez kontrol odasında, vardiya sistemiyle çalışan 4 personelin

⁶ “Yumuşak oda” veya “süngerli oda” olarak da bilinmektedir.

görevli olduğu öğrenilmiştir. İdare tarafından, 3 adet kameranın 10 gündür çalışmadığı ve tamiri için gerekli işlemlerin başlatıldığı bilgisi verilmiştir.

39. Koğuşların ortak yaşam alanında, üst katta kabinlerin olduğu koridorda ve koğuş havalandırmalarında kamera bulunmaktadır. İdare tarafından; koğuşlardaki kabinlerde, hekim odasında, tuvalet ve banyolarda kamera bulunmadığı belirtilmiş, ziyaret esnasında da bu durum görülmüştür.

40. Ziyaret Heyeti tarafından kamera kayıtlarının incelenmesi sırasında koğuşlardan bazılarının kapısının kamera açısının dışında kalması nedeniyle havalandırma alanlarında ve koğuşların bulunduğu koridorlarda kör nokta olduğu anlaşılmıştır. Havalandırma alanlarında bulunan kameralardaki kör noktaların giderilmesi için yetkili makamlarla görüşmeler yapıldığı ifade edilmiştir.

41. Koridorlarda, içinde yangın tüpleri bulunan ve olası bir yangın durumunda yapılması gerekenlerin yazılı olduğu yangın teçhizat dolapları olduğu; yangın sensörleri ve yangın panolarının bulunduğu görülmüştür.

42. Mahpusların eşyalarının muhafaza edildiği 1 adet emanet eşya deposu bulunmaktadır. Mahpusların koğuş ile odalarda mevzuata uygun şekilde⁷ ve en fazla 30 adet kıyafet bulundurma haklarının olduğu, yılda 2 kez yazlık ve kışlık kıyafetlerin değişimlerinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

43. Kurumda, 1 adet fotoğrafane bulunmaktadır. Fotoğrafane içerisinde; mahpusların fotoğraf çekilmesi, bardak ve yastık gibi eşyalara fotoğraf baskısı yapılması gibi hizmetler sunulduğu öğrenilmiştir.

44. Yalnızca personele yönelik hizmet veren 1 adet berberhane bulunmaktadır. Berberhanede 1 infaz ve koruma memuru ile 2 işçi mahpus görev yapmakta olup mesai saatlerinin 08.00-17.00 olduğu, mahpusların tıraş işlemlerinin ise koğuşlarda tıraş makineleri aracılığıyla gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

⁷ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in “Giyim eşyaları” başlıklı 7’nci maddesine göre: “Hükümlülerin koğuş, oda ve eklentilerinde üç çift ayakkabı, bir çift terlik, bir adet kemer ve gerektiği kadar iç çamaşırı ve çorap ile aynı tür eşyadan 6 adedi geçmeyecek ve toplamda 30 parçayı aşmayacak şekilde; başörtüsü, fular, içlik, havlu, bornoz, palto, manto, mont, ceket, hırka, pantolon, etek, elbise, eşofman, gömlek, kazak, pijama, tişört, kravat, kaşkol, 25/11/1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisâsı Hakkında Kanuna aykırı olmayan bir adet şapka bulundurulmasına izin verilir.”

45. Görevli personel tarafından, mahpusların ilk kabullerinin yapılması esnasında kişinin kaba üst aramasının ve kimlik doğrulamasının yapıldığı, bu esnada Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine (UYAP) gerekli kayıtlarının gerçekleştirildiği; ardından mahpusun üst arama odasına alındığı ve mevzuata⁸ uygun şekilde detaylı üst aramasının yapıldığı, bu esnada mahpusun çıkarmış olduğu kıyafetlerin ve varsa mahpusun yanında getirdiği diğer eşyaların X-Ray cihazından geçirildiği ve el dedektörü ile arandığı, sinyal vermemesi hâlinde mahpusa teslim edildiği öğrenilmiştir. Bununla birlikte, aramalar esnasında mahpuslara tek kullanımlık önlük verildiği bilgisi paylaşılmıştır. İncelemeler sırasında mahkûm kabul biriminin olduğu koridorda 4 adet arama odasının bulunduğu, arama önlüklerinin olduğu ve odaların içerisinde kamera bulunmadığı görülmüştür. Mahpuslar tarafından da arama esnasında kendilerine tek kullanımlık önlük verildiği ifade edilmiştir.

46. Mahkûm kabul biriminde, mahpusların aramalar sırasında beklemesi için 3 adet bekleme alanı bulunmaktadır. İncelemeler sırasında, her alanda 1 adet kamera bulunduğu görülmüştür.

47. Ziyaret Heyeti tarafından geriye dönük kamera kayıtlarının izlenmesi sonucunda bir mahpusun Kuruma ilk kabul edildiği andan geçici koğuşa alınması ve koğuşa yerleştirilmesi aşamasına kadar mevzuat hükümlerine⁹ riayet edildiği görülmüştür.

⁸ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: “a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır. c) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir. ç) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.”

⁹ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Kuruma alınma ve kayıt işlemleri” başlıklı 21’inci maddesine göre: “(1) Haklarında kesinleşmiş hapis cezasını içeren mahkûmiyet ve ödenmeyen adli para cezalarının hapse çevrilmesine ilişkin karar bulunanlar, Cumhuriyet Başsavcılığının yazılı emriyle ceza infaz kurumuna gönderilirler. Üstleri ve eşyaları arandıktan sonra kabul odalarına konulur ve hekim muayenesinden sonra kuruma yerleştirme işlemleri yapılır. (2) Ceza infaz kurumuna alınan hükümlülerin adı ve soyadı, işledikleri suç, cezalarının türü ve süresi, mahkûmiyet ilâmının tarih ve numarası ve infaza başlandığı gün “hükümlü defteri”ne kayıt olunur. Bu defterdeki sıra numarası, hükümlünün numarasını oluşturur. (3) Taniya yönelik olarak hükümlülerin parmak ve avuç içi izleri alınır, fotoğrafları çekilir, kan grupları, vücutlarının dış özellikleri ve ölçüleri belirlenir. Kayıt altına alınan söz konusu bilgiler hükümlünün kişisel dosyasında veya elektronik ortamda saklanır. Bu bilgiler, Kanunun zorunlu kıldığı hâller dışında hiçbir kurum ve kişiye verilemez.” 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Kuruma alınma ve kayıt işlemleri” başlıklı 55’inci maddesine göre: “(1) Haklarında kesinleşmiş hapis cezasını içeren mahkûmiyet ve ödenmeyen adli para cezalarının hapse çevrilmesine ilişkin karar bulunanlar, Cumhuriyet başsavcılığının yazılı emriyle kuruma gönderilir. (2) Hükümlüler kuruma kabul edilirken kurum hekimi veya aile hekiminden; bunların bulunmaması durumunda hastaneden alınacak sağlık durumunu belirleyen mahsus rapor ile birlikte kuruma kabul edilir. (3) Kuruma alınan

48. Ziyaretçiler için 4 adet arama odası bulunmaktadır. İncelemeler sırasında, ayakkabılarını çıkarmak zorunda kalan ziyaretçilere galoş verilmediği görülmüştür.

49. Mahpus haklarına dair bilgileri¹⁰ içeren “Tutuklu-Hükümlü El Kitabı”nın ve telefonla görüşme talimatının kabul edilen her bir mahpusa verildiği belirtilmiştir. Mahpuslar, Kuruma kabulleri esnasında bilgilendirildiklerini ifade etmişlerdir.

50. Mahkûm kabul biriminde mahpuslara yatak, nevresim takımı, yastık, battaniye, plastik sandalye ve mutfak malzemelerinin verildiği; ayrıca bu malzemelerin yıpranması hâlinde yenilerinin teslim edildiği belirtilmiştir.

51. Sabah ve akşam olmak üzere günde 2 kez sayım yapıldığı ifade edilmiştir.

52. İdare tarafından, ayda en az 1 kez arama yapıldığı ve ihtiyaç hâlinde arama sayısının artırılabilirdiği belirtilmiştir.¹¹

53. Mahpuslar tarafından verilen dilekçelerin; odaların bulunduğu bloktan sorumlu personel tarafından sabah sayımı esnasında teslim alındığı, sayımdan sonra sorumlu infaz ve koruma başmemurluğu tarafından dilekçelerin ilgili birimlere UYAP üzerinden gönderildiği, dilekçe asıllarının gün içerisinde birimlerde görevli personel tarafından sorumlu infaz ve koruma başmemurluğu biriminden teslim alındığı belirtilmiştir. Mahpusların talep etmeleri hâlinde dilekçelerinin takibi için evrak çıkış numarasının verildiği öğrenilmiştir.

54. Son 1 yıl içerisinde 2 mahpusun kötü muamele iddiasında bulunduğu bilgisi paylaşılmıştır. 1 mahpusun yakını aracılığıyla Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine başvuruda bulunduğu, söz konusu başvuruda mahpusun 10 personel tarafından darp edildiğini iddia ettiği ve konu hakkında soruşturmaların devam ettiği öğrenilmiştir. Kötü muamele iddiasında bulunan diğer mahpusun ise tedavisinin yapılmadığı ve darp edildiği iddiası üzerine 13 personel

hükümlülerin adı ve soyadı, işledikleri suç, cezalarının türü ve süresi, mahkûmiyet ilâmının tarih ve numarası ve infaza başlandığı gün hükümlü kayıt defterine kayıt olunur. Bu defterdeki sıra numarası, hükümlünün numarasını oluşturur. (4) Taniya yönelik olarak hükümlülerin parmak ve avuç içi izleri alınır, fotoğrafları çekilir, kan grupları, vücutlarının dış özellikleri ve ölçüleri belirlenir. Bu amaçla, gerektiğinde teknik ve tıbbi konularda, Cumhuriyet başsavcılığının talebi ile dış güvenlik görevlileri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yardım alınabilir. Hükümlünün durumuna ilişkin acil ihtiyaç ve olası risklere yönelik ilk bilgiler, kuruma kabulünde görevli infaz ve koruma memuru tarafından alınır ve en kısa zamanda ilgili birimlere iletilir. a) Kayıt altına alınan bu bilgiler, hükümlünün kişisel dosyasında veya elektronik ortamda saklanır. Bu bilgiler, kanunların zorunlu kıldığı hâller dışında hiçbir kurum ve kişiye verilemez. Talep hâlinde, bilgi veya kayıtların verilip verilmeyeceği Cumhuriyet başsavcılığınca değerlendirilir ve yerine getirilir. b) Firar veya asayiş olaylarının önlenmesi amacıyla hükümlülerin; kimlik bilgileri, fotoğrafı, kişisel veya fiziksel özelliklerine ait bilgiler aynı kurumda görevli dış güvenlik görevlileri ile bu görevlilerin bağlı bulunduğu kuruma verilebilir. Ancak bu durumda verilen bilgiler amaç dışında kullanılamaz.”

¹⁰ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Kuruma alınma ve kayıt işlemleri” başlıklı 55’inci maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendine göre: “Kuruma gelen her hükümlü kabul odasına alınır. Bu süre içerisinde hükümlünün kuruma uyumuna yönelik yardım yapılarak, gerekli olan bilgileri sözlü ve yazılı olarak kendisine bildirilir. Kabul odasına alınan hükümlü burada en çok üç gün kalır.”

¹¹ 5275 sayılı Kanun’un “Arama” başlıklı 36’ncı maddesinin birinci fıkrasına göre: “Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır.”

hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı belirtilmiştir. İncelenen belgelerden 13 personele ilişkin olarak disiplin cezası verilmesine yer olmadığı kararı verildiği anlaşılmıştır.

55. 14/10/2023 ile 5/9/2024 tarihleri arasında 8 mahpusun vefat ettiği belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından; olay yeri inceleme ve ölü muayene tutanakları incelenmiş olup mahpusların 3'ünün intihar eylemi, 5'inin ise doğal ölüm nedeniyle vefat ettiği öğrenilmiştir.

56. Bazı mahpuslar, iyi hâlli olmaları durumunda dahi ödüllendirilmediklerini belirtmişlerdir. Ödül alması uygun görülen mahpusların, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından belirlendiği ve mevzuat hükümleri¹² çerçevesinde ödülden yararlandırıldığı ifade edilmiştir. Son 1 yıl içerisinde mahpuslara verilen ödülleri içerir tablo aşağıda yer almaktadır:

ÖDÜL TÜRÜ	YARARLANAN MAHPUS SAYISI
Kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eş ile mahrem görüşme ödülü	69
Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapılması	67
Haftalık telefonla görüşme sayısının veya süresinin artırılması	355
Tek kişilik odada televizyon bulundurma ödülü	681
Takdir belgesi verilmesi	1195

C. Beslenme

57. Mahpuslara günde 3 öğün yemek verildiği, yemeklerin Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iaa bedeli göz önünde bulundurularak haftalık yemek listesine göre Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı, verilecek yemek miktarının odalarda kalan mahpus sayısına ve bir kişinin günlük alması gereken kalori miktarına göre belirlendiği

¹² 14/9/2021 tarihli ve 31598 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik'in "Ödül türleri" başlıklı 7'nci maddesine göre: "(1) Hükümlü ve tutuklulara; a) Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme, b) Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma, c) Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapma, ç) Üst üste kullanılmayan ziyaret sürelerini toplu olarak kullanma, d) Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma, e) Sosyal, kültürel veya sportif etkinliklerden öncelikli ve daha uzun süreli yararlanma, f) Haftalık harcama miktarını yarı oranında artırma, g) Tek kişilik odada televizyon bulundurma, ğ) Hediye, h) Takdir belgesi, ı) Tavsiye mektubu ödülü verilebilir."

ve görevli infaz ve koruma memurları ile işçi mahpuslar tarafından dağıtımının yapıldığı ifade edilmiştir.

58. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumundan getirilen yemeklerin, yemekhane içerisinde bulunan ayrı bir kapıdan kabul edildiği ve X-Ray cihazından geçirilerek kontrol edildiği öğrenilmiştir. İncelemeler sırasında, yemeklerin kabul edildiği alanda yiyecek atıklarının bulunduğu görülmüştür.

59. Kronik rahatsızlığı bulunan mahpuslara hastane uzman hekimleri tarafından hazırlanan sağlık raporu esas alınarak Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu diyetisyeni tarafından hazırlanan diyet listeleri doğrultusunda özel diyet menüsü oluşturulduğu ve yemek numunelerinin Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından saklandığı bilgisi paylaşılmıştır.

60. Ziyaret Heyeti tarafından aylık yemek listeleri incelenmiş ve sunulan yemeklerin çeşitlilik gösterdiği anlaşılmıştır. Aylık yemek listesinin televizyondaki duyuru kanalı üzerinden yayımlandığı belirtilmiştir.

61. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumundan getirilen yemeklerin saklandığı, porsiyon ve sıcaklık ölçümlerinin yapıldığı ve koğuşlara dağıtıldığı mutfak bölümü ziyaret edilmiş olup ilgili bölümde 3 infaz ve koruma memuru ile 19 işçi mahpusun görev yaptığı belirtilmiştir. Bununla birlikte yemekhanenin temizliğinin günlük olarak yapıldığı iletilmiştir.

62. Erzak ve soğuk hava depolarında gıdaların son kullanma tarihlerine ve temizlik koşullarına ilişkin herhangi bir sorun görülmemiştir.

63. Öğle yemekleri Kurum personeliyle birlikte yenilmiş ve personel ile mahpusların aynı yemekleri tükettiği, yemeklerin üç çeşit olacak şekilde mahpuslara ve personele verildiği görülmüştür.

64. İçme suyunun gerek Kurum kantininden ambalajlı bir şekilde gerekse Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) tarafından sağlanan şebeke suyu aracılığıyla temin edildiği belirtilmiştir. Kontrol edilen belgelerden içme suyunun, 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e göre içmeye uygun olduğu anlaşılmıştır.

65. Mahpuslar için 1 adet kantin bulunmaktadır. Kantinde 5 infaz ve koruma memuru ile 22 işçi mahpus görevlendirilmiştir. Kantin siparişleri, ACEP üzerinden İdareye iletilmekte olup mahpuslar siparişlerinin eksik gönderildiğini ve kantinden talep ettikleri ürünlere ulaşamadıklarını iddia etmişlerdir. İdare tarafından, mahpus sayısının mevcudun çok üzerinde olması nedeniyle arz ve talep dengesinin sağlanamadığı, bu sebeple ikinci bir kantin açılacağı belirtilmiştir. Mahpuslara kantinde bulunan ürünleri gösteren güncel ürün listelerinin verildiği öğrenilmiştir.

66. Kantinde bulunan ürünlerin son kullanma tarihleri, muhafaza koşulları ve satış fiyatları incelenmiş olup son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürün bulunmadığı, ürünlerin saklama koşullarının uygun olduğu, fiyatlandırmanın piyasa koşullarına göre makul olduğu ve ürün çeşitliliğinin genel olarak yeterli olduğu görülmüştür.

67. Mahpuslar, kantinden talep etmelerine rağmen 15 gündür sandalye temin edilmediğini ve yemeklerini bu nedenle sırayla yemek zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. İnceleme gerçekleştirilen bir koğuştta, 39 mahpus barındırılmasına rağmen 16 adet sandalye bulunduğu görülmüştür.

D. Sağlık Hizmetleri

68. Sağlık servisi; 1 adet E-Doktor görüşme kabini, 1 adet aile hekimi muayene odası, 1 adet diş hekimi muayene odası, 1 adet müdahale odası¹³, 1 adet depo ve kontrole tabi ilaçların bulundurulduğu ayrı bir odadan oluşmaktadır. Müdahale odasında soğuk muhafazası gereken ilaçların tutulduğu bir buzdolabı olduğu görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından müdahale odasında serum ve enjeksiyona ilişkin tıbbi sarf malzemeleri arasında son kullanma tarihi geçen aparatların olduğu görülmüştür.

69. Kurumda, Sincan İlçe Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen 2 aile hekimi ve 1 sağlık personeli görev yapmakta olup 1 hekimin hafta içi 3 gün, diğer hekimin ise hafta içi 2 gün 08.00-17.00 saatleri arasında hizmet verdiği öğrenilmiştir. Ayrıca 2'si vardiyalı ve 2'si gündüz mesai sistemiyle çalışan olmak üzere 1 hemşire ile 3 sağlık memurunun da bulunduğu, her bloğun haftada 1 gün sağlık servisinden yararlanabildiği ve serviste günlük olarak yaklaşık 150 mahpusun tedavi edildiği öğrenilmiştir.

70. Hastane sevklerinin öncelikle Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesine yapıldığı, ikinci basamak olarak ise Sincan Eğitim ve Araştırma Hastanesine veya Ankara Etlik Şehir Hastanesine sevk edildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte sevklerde gecikme yaşanabildiği; yaşanan gecikmelerin jandarma personeli sayısının eksikliği, sevklerde kullanılan ring araçlarının sayısının mahpus sayısına oranla az olması ve hastanelerde günlük muayene kotası bulunması sebebiyle gerçekleştiği belirtilmiştir.

71. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından sağlık servisinde bulunan elektronik aletler, ilaçlar, sarf malzemeleri ve acil durum çantasının kullanıma hazır ve yeterli olmadığı müşahade edilmiştir. Ziyaretin ardından İdare tarafından; sağlık servisindeki malzeme

¹³ Müdahale odasında serum, enjeksiyon, pansuman gibi işlemlerin yapıldığı öğrenilmiştir.

eksikliklerinin giderildiği ve eksik olan cihazın temin edildiğine dair ilgili belgeler gönderilmiş olup acil durum çantasında herhangi bir eksikliğin bulunmadığı anlaşılmıştır.

72. Mahpusların mesai saatleri içerisinde acil bir sağlık sorunu yaşaması durumunda aile hekimi tarafından müdahale edildiği, mesai saatleri dışında ise 112 Acil Çağrı Merkezinin arandığı belirtilmiştir.

73. Kronik hastalığı olan mahpusların psikiyatrik olmayan ilaçlarını kutuyla yanlarında bulundurabildikleri, kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların kilitli dolapta muhafaza edilerek reçetede belirtilen şekilde ilgili mahpusa verildiği bilgisi paylaşılmıştır.

74. Ziyaret sırasında ilaç hazırlama odasında; ilaçların kameranın görebileceği alanda kilitli dolapta mahpusların isimlerinin yazılı olduğu plastik kutularda saklandığı, raflarda blok ayırımı dikkate alınarak sabah ve akşam dozları hâlinde yerleştirildiği ancak bazı ilaçların son kullanma tarihlerinin geçtiği görülmüştür. Kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların takibi için ilacın adı, dozu ve mahpusun imzasını içeren defterin düzenli olarak tutulduğu anlaşılmıştır.

75. Soğuk zincir ilaçların eczaneden soğutucuyla getirildiği ve soğuk zincir bozulmadan sağlık servisindeki buzdolabına yerleştirildiği öğrenilmiştir.

76. İncelemeler sırasında, mahpuslara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenli olarak kayıt altına alındığı ve arşivleme sistemi ile takip edildiği görülmüştür.

77. Bazı mahpuslar, ilaçların tedarikinde ve sağlık hizmetlerine erişimde sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. İdare tarafından reçetelerin anlaşmalı eczanelerden tedarik edildiği, 50.000 TL’lik eczane kotası bulunduğu, kota dolduğunda reçetelerin geri geldiği ve sıradaki eczaneye geçildiği, dolayısıyla bu durumun ilaç temininde aksaklıklara sebep olabildiği ancak Kurum hekimine ve sağlık personeline erişimde sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

78. Sağlık Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevfikevleri Genel Müdürlüğü aracılığıyla hayata geçirilen “E-Doktor” muayene uygulaması ile psikiyatri ve nöroloji gibi fiziksel muayene gerektirmeyen alanlarda görüntülü elektronik cihazlar aracılığıyla mahpusların muayeneleri gerçekleştirilmektedir. E-Doktor muayene uygulaması için ayrılan odada, hasta mahremiyetini sağlamak amacıyla perde kullanıldığı ve içerisinde 1 adet ACEP kabini bulunduğu görülmüştür. Görüşmeler sırasında, 1 infaz ve koruma memurunun perdenin dışında beklediği öğrenilmiştir. İdare tarafından; odada 2 infaz ve koruma memurunun görevlendirildiği, psikiyatri muayenelerinin hafta içi her gün 13.00-14.45 saatleri arasında yapıldığı, diğer polikliniklerin muayenelerinin ise 14.45-15.45 saatleri arasında gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

79. Ziyaret tarihinde Kurumda açlık grevinde olan 2 mahpus olduğu, dilekçeleri alındıktan sonra Kurum hekimi tarafından muayene edilerek iâşe formu hazırlandığı ve açlık grevine girmeleri durumunda yaşayacakları sağlık sorunları hakkında detaylı bilgi verilerek kilo ve vital bulgulara ilişkin takiplerin yapıldığı, açlık grevleri devam ettiği sürece her gün Kurum hekimi tarafından muayene gerçekleştirildiği belirtilmiştir. İâşe formları incelenmiş, yapılan işlemlerin UYAP sağlık dosyası ve sağlık fişine kaydedildiği görülmüştür. Hayati risk oluşması durumunda; sağlık servisi personeli tarafından ilk müdahalenin yapıldığı, 112 Acil Çağrı Merkezi aracılığıyla mahpusun hastaneye sevkini sağlandığı öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen bir mahpus, geçmişte açlık grevi yaptığını ve İdare tarafından kendisine gerekli besin desteğinin sağlandığını ifade etmiştir.

80. Son 1 yıl içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi işlemlerine ilişkin sayısal verileri içerir tablo aşağıda yer almaktadır:

GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER	TOPLAM
Muayene Sayısı	32.686
Hastane Sevki Sayısı	10.889

81. Diş tedavilerinin gerçekleştirildiği birimde, 1 diş hekimi ve 1 infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır. Diş hekimi odasında diş ünitesi, sterilizasyon cihazı, hasta kayıt defteri ve röntgen cihazı bulunduğu görülmüştür. Diş hekimi tarafından dolgu, çekim, kanal tedavisi gibi işlemlerin gerçekleştirildiği; daha ileri tetkik ve tedavi gerektiren işlemler için mahpusların diş polikliniğine sevk edildiği ancak röntgen cihazını kullanabilecek personelin olmaması ve cihazın tedavilerin yapıldığı oda içerisinde bulunması sebebiyle diş filmlerinin çekilemediği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, günlük olarak ortalama 20 mahpusun diş tedavisinin yapıldığı öğrenilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde, ileri tetkik ve tedavi gerektiren diş tedavileri için Kurum dışına sevklerinin yapıldığı ancak bu sevklerin uzun sürdüğü ifade edilmiştir.

82. Arşiv odasında; hastane sevkleri için planlamalar yapıldığı, her mahpusun 1 adet sağlık dosyasının bulunduğu ve mahpuslara UYAP üzerinden hasta numarası verildiği görülmüştür. Mahpusların sağlık dosyalarında; genel adli muayene raporu, darp ve cebir raporu, hastane sevk evrakı ve tahlil sonuçlarının olduğu görülmüştür.

83. Kurum genelinde yılda 1 kez Halk Sağlığı veya Toplum Sağlığı Merkezi tarafından verem taraması gerçekleştirildiği, talep etmeleri hâlinde personelin de söz konusu taramalardan faydalanabildiği belirtilmiştir.

84. Tıbbi atıkların imhasının Sincan İlçe Sağlık Müdürlüğüyle yapılan anlaşma kapsamında Müdürlük tarafından gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

85. Bulaşıcı hastalığı olan kişilerin izole edildiği ve düzenli takiplerinin yapıldığı görülmüştür.¹⁴

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

86. Psikososyal serviste; 5 psikolog, 2 sosyal çalışmacı ve 2 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Personelin hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında hizmet verdiği belirtilmiştir.

87. Kurumda 1 adet psikososyal servis görüşme odası ve 1 adet sosyal çalışmacı bireysel görüşme odası bulunmaktadır.

88. Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen “Ceza İnfaz Kurumlarında Ruh Sağlığı ve Bağımlılık Hizmetlerinin İyileştirilmesi Teknik Destek Projesi” kapsamında mahpusların Kuruma kabulü gerçekleştirildikten sonra en kısa sürede kendileriyle ilk görüşmenin gerçekleştirildiği, psikososyal servis personeli tarafından “Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)”¹⁵ formunun doldurulduğu, akabinde ise Kurum psikoloğu tarafından “İlk Görüşme Formu” ve “Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)” doldurulduğu belirtilmiştir. Bunlara ilaveten, İdare tarafından “Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı (YARDM)”nın uygulandığı bilgisi paylaşılmıştır.

89. Mahpuslarla ilk görüşme haricindeki diğer görüşmelerin genellikle mahpuslardan gelen talep dilekçeleri doğrultusunda gerçekleştirildiği, günlük ortalama 30 mahpusla bireysel görüşme yapıldığı ifade edilmiştir.

¹⁴ Ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda 1 uyuz ve 1 verem vakası olduğu öğrenilmiştir.

¹⁵ “BİSİS 3 Aşamadan oluşmakta olup öncelikle Kurum kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından “ARDEF- Kurum Kabul Formu” doldurulmakta, sonra Psikososyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından ARDEF- Psikososyal Memur” formu doldurulmakta, son olarak da Psikososyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından “Psikososyal Uzman Formu” doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psikososyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF’ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir.”

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi>

90. 2024 yılının Eylül ayı içerisinde 698 mahpus ile bireysel görüşme gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Ayrıca diğer birimlerin yönlendirmesi veya psikologların gerekli görmesi durumunda da mahpuslarla bireysel görüşme gerçekleştirilebildiği ifade edilmiştir.

91. Psikososyal servis tarafından gerçekleştirilen bireysel görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurunun da odada bulunduğu belirtilmiştir. Mahpuslar, bireysel görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurunun odada bulunmasının kendilerini rahatsız ettiğini ifade etmişlerdir. İdare, personelin güvenliği açısından bu şekilde bir uygulama yürütüldüğünü belirtmiştir.

92. Psikososyal servis tarafından grup çalışmaları gerçekleştirildiği öğrenilmiştir. İdare tarafından, grup çalışmalarının en fazla 12 mahpus ile yapılabildiği ve yaklaşık 3 ay sürdüğü belirtilmiştir. Grup çalışması olarak “Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı” eğitiminin ziyaret tarihinde devam ettiği öğrenilmiştir. Bununla birlikte Yeşilay Danışmanlık Merkezinin ayda 2 kez mahpuslar ve personele yönelik eğitim verdiği bilgisi edinilmiştir.

93. İntihar ve kendine zarar verme riski olan mahpusların düzenli olarak takiplerinin yapıldığı belirtilmiştir. Bu kapsamda intihar riski taşıyan mahpuslara yönelik olarak vaka toplantılarının yapıldığı belirtilmiş olup incelenen belgelerden de söz konusu durum görülmüştür.

94. Ziyaret sırasında; sosyal çalışmacı bireysel görüşme odasının depo olarak kullanıldığı, içeride kıyafet ve ayakkabı yardımlarının bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından, 2024 yılı itibarıyla 109 mahpusa kıyafet ve ayakkabı yardımı yapıldığı belirtilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler

95. Kurum eğitim servisine bağlı olarak çalışan kütüphane ve manevi rehberlik birimi bulunmaktadır. Eğitim servisi bünyesinde 4 öğretmen ile 2 infaz ve koruma memuru; kütüphanede 2 infaz ve koruma memuru; manevi rehberlik biriminde ise 3 vaiz ile 2 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Personel, hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında hizmet vermektedir.

96. Eğitim servisi tarafından, Kuruma yeni gelen mahpuslarla görüşme gerçekleştirildiği ve eğitim durumlarının tespit edildiği belirtilmiştir. Mahpuslar, eğitim ve sınavlar konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir. Aktif olarak eğitim ve öğretime devam eden mahpuslara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

EĞİTİM PROGRAMI ADI	MAHPUS SAYISI
Birinci Kademe Temel Eğitim Programı	22
İkinci Kademe Temel Eğitim Programı	11
Açık Öğretim Ortaokulu	27
Açık Öğretim Lisesi	452
Açık Öğretim Fakültesi	36
Örgün Lisans Programı	25

97. Birinci ve ikinci kademe temel eğitim programına, açık öğretim ortaokuluna ve lisesine kayıtlı mahpusların kitaplarının Halk Eğitim Merkezi tarafından gönderildiği belirtilmiştir. Açık öğretim fakültesi öğrencilerinin ders kitaplarının ise mahpuslar veya aileleri tarafından temin edildiği öğrenilmiştir.

98. Kurum kütüphanesinde 5.273 adet kitap bulunduğu, mahpusların 15 günde bir dilekçe yoluyla kütüphanelerden yararlanabildikleri, ödünç kitap alma süresinin gereken durumlarda uzatılabildiği belirtilmiştir. Mahpusların oda ve koğuşlarda bulundurabileceği kitap sayısının; Kurum kütüphanesi için 5 adet, Sincan Adalet Halk Kütüphanesi için 3 adet, dışarıdan temin edebildikleri kitaplar için 5 adet olmak üzere toplam 13 adet olduğu ancak ders kitapları, mevzuat kitapları ve dini kitapların bu sayıya dâhil edilmediği ifade edilmiştir.

99. Kurum kütüphanesinin hafta içi her gün 08.00-17.00 saatleri arasında hizmet verdiği belirtilmiştir. Kurum kütüphanesinde dini kitaplar haricinde yabancı dilde kitap olmadığı görülmüştür. İdare, yabancı mahpus gönderilmediği için yabancı dilde kitap temin edilmediğini belirtmiştir.

100. Koğuş içerisindeki panolarda koğuşların kütüphane günlerinin yer aldığı bir listenin asılı olduğu görülmüştür. Mahpuslar, kütüphaneden istedikleri kitaplar için dilekçe yazdıklarını ancak kendilerine talep ettiklerinden farklı kitapların verilebildiğini ifade etmişlerdir. İdare, dilekçe yazıldığı esnada bazı kitapların başka mahpuslarda bulunması sebebiyle dilekçeyle talep edilen kitabın verilemediğini ve bu süreçte mahpusa başka kitap verildiğini belirtmiştir.

101. 1/10/2023 ile 18/10/2024 tarihleri arasında 27.329 kitabın mahpuslar tarafından Kurum kütüphanesinden ödünç alındığı belirtilmiştir.

102. Mahpusların dilekçe ile talep etmesi hâlinde gazete ve dergilerin dış kantin aracılığıyla satın alınarak mahpuslara verildiği ifade edilmiştir.

103. Kur'an-ı Kerim Okuma Kursu ile Hafızlık Eğitimi Kursu haricinde faaliyette olan kursun bulunmadığı öğrenilmiştir. Bazı mahpuslar, kurs faaliyetlerinin sayısının yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. İdare tarafından yeni eğitim ve öğretim yılında; Deri Kesimi Eğitimi ile Deri Konfeksiyon Makinesi Eğitimi, Berberlik (Saç Sakal Kesim Kursu) Eğitimi, Halk Oyunları, Bilgisayar Kullanımı (Bilgisayar İşletmenliği-Operatör) Eğitimi ve Hijyen Eğitimi kursları açılmasının planlandığı belirtilmiştir.

104. Mahpusların bilgisayar dersliklerinde Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı (HEMBA) üzerinden uzaktan eğitimler¹⁶ alabildiği belirtilmiştir. Bilgisayar üzerinden verilen eğitimler için 2 adet 20 kişi kapasiteli derslik bulunmakta olup 1 adet dersliğin de tadilat çalışmalarının tamamlanmasının ardından faaliyete geçeceği öğrenilmiştir. 14 mahpusun HEMBA üzerinden arıcılık kursu aldığı belirtilmiştir. Mahpuslara HEMBA üzerinden yürütülen kursların listesinin verildiği ve mahpusların dilekçe ile listedeki kursları talep edebildiği öğrenilmiştir.

105. Ahşap atölyesi bulunmakta olup duvarlarda iş güvenliğini sağlamak amacıyla ikaz levhalarının asılı olduğu görülmüştür.

106. Kantin işletmeciliği ve tekstil atölyesi olmak üzere 2 adet işyurdu atölyesi bulunmakta olup kantin işletmeciliği atölyesinde 9 personel ve 22 işçi mahpusun, tekstil atölyesinde ise 3 personel ve 30 işçi mahpusun çalıştığı belirtilmiştir.

107. Resim atölyesi bulunmaktadır. Resim kursu için gerekli materyallerin bulunduğu ve duvarlarda mahpusların yaptığı resimlerin asılı olduğu görülmüştür. İdare tarafından, en son kursun yaklaşık 1,5 yıl önce verildiği belirtilmiştir.

108. 1 işçi mahpusun görev yaptığı terzihane bulunmaktadır. Terzihane içerisinde 3 adet dikiş makinesi ve 2 adet overlok makinesinin bulunduğu görülmüştür.

109. 25'er kişi kapasiteli 14 adet derslik bulunmaktadır. Dersliklerde masa ve sıralar ile yazı tahtasının bulunduğu görülmüştür.

110. Berberlik kursu için 1 adet derslik bulunmaktadır. Derslikte sterilizasyon cihazlarının ve berber koltuklarının bulunduğu görülmüştür.

111. Manevi rehberlik biriminin kullandığı 1 adet görüşme odası bulunmaktadır. İdare tarafından, Kurum vaizi tarafından Ekim ayı içerisinde 426 mahpus ile manevi rehberlik görüşmesi gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Mahpuslar, ayda 1 kez Kurum vaizinin koşullara gelerek görüşme gerçekleştirdiğini ifade etmişlerdir.

¹⁶ https://cte.adalet.gov.tr/resimler/dokuman/198201911532446_1.pdf

112. 200 kişilik 1 adet konferans salonu bulunmaktadır. Salonda koltuk, bilgisayar masası, 2 adet hoparlör ve 3 adet güvenlik kamerasının bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından konferans salonunda mahpuslara ve personele yönelik eğitimler verildiği belirtilmiştir.

113. 1 adet kapalı ve 2 adet açık spor alanı bulunmakta olup İdare, mahpusların haftada 1 saat spor salonlarından faydalandığını ve ayrıca koğuşlar arasında turnuvaların da düzenlendiğini belirtmiştir. Mahpuslar, haftada yaklaşık 1 saat spor alanlarından yararlandırıldıklarını ifade etmişlerdir.

114. Açık spor alanının çim saha şeklinde oluşturulduğu, oturma alanı ve 2 adet kaleye sahip olduğu ancak duvarların yalıtım malzemesi görünecek şekilde aşındığı; kapalı spor alanında ise mahpusların faydalanması için basketbol potası, voleybol filesi, masa tenisi düzeneği ve top ile 3 adet kamera bulunduğu görülmüştür. İdare, açık spor salonundaki yıpranmalar için gerekli tadilatların işlemlerin başlatılacağını belirtmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

115. 4 adet açık görüş alanı bulunmaktadır. Mahpusların ayda 1 kez ve 40 dakika süreyle açık görüş hakkından faydalanabildiği öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen kamera kayıtlarında; mahpusların açık görüşler esnasında aileleri ile görüşebildiği, kantinden aldıkları yiyecekleri tüketebildikleri ve görüşlerin yaklaşık 40 dakika sürdüğü teyit edilmiştir.

116. Açık görüş alanlarındaki duvarlarda bilgilendirici metinlerin ve uyarı yazılarının bulunduğu ancak duvar saatinin yer almadığı görülmüştür.

117. 4 adet kapalı görüş alanı bulunmaktadır. Mahpusların kapalı görüş hakkından ayda 3 kez ve 30 dakika süreyle yararlanabildiği bilgisi edinilmiştir. Kapalı görüş alanında dinleme yapıldığına ilişkin bir uyarı yazısının bulunmadığı görülmüştür.¹⁷

¹⁷ 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in “Temel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendine göre: “Görüşlerin dinlenip kayda alınması işlemleri 5275 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında yerine getirilir.” hükmü öngörülmüştür. 5275 sayılı Kanun’un “Hükümlüyü Ziyaret” başlıklı 83’üncü maddesinin dördüncü fıkrası ise şu şekildedir: “Önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan ya da dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki kişilerle yapacakları görüşmeler, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından dinlenebilir ve elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilir. Bu fıkra uyarınca tutulan kayıtlar, amacı dışında kullanılamaz ve kanunda açıkça belirtilen hâller

118. 44 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır.

119. Kurumda, 75 adet ACEP¹⁸ kabini bulunmaktadır. ACEP üzerinden görüşme hakkının haftalık 30 dakika olduğu öğrenilmiştir. Mahpusların bir önceki hafta açık veya kapalı görüş gerçekleştirmemeleri hâlinde ilaveten 30 dakika arama hakkının sistem üzerinden tanımlandığı bilgisi paylaşılmıştır.

120. Mahpuslar, ACEP görüşmelerinde kesintiler yaşandığını ifade etmişlerdir. İdare, elektrik ve internet altyapısının tüm kampüsün ihtiyaçlarını karşılayamadığını ve bu nedenle kesintilerin yaşandığını belirtmiştir.

121. Dışarıdan izlenebilen ve ses yalıtımı olan 14 adet avukat görüşme odası bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında kamera olmadığı, odaların mahpus ile avukatın konuşmasının duyulamayacağı ancak görülebileceği şekilde tasarlandığı görülmüştür.

122. 5 adet Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası bulunmaktadır. Odaların camlı olarak tasarlandığı ve içerisinde kamera bulunduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar, SEGBİS odasında ses yalıtımı sağlanamadığı için görüşmelerinin duyulduğu endişesinde olduklarını ifade etmişlerdir. Duvarların yalıtımlı malzeme ile kaplanmış olduğu görülmüşse de ses yalıtımının yeterince sağlanamadığı ve görüşme yapan mahpusun sesinin duyulabildiği anlaşılmıştır.

123. 4 adet eş görüş odası bulunmaktadır. Eş görüş odalarında 1'er adet çift kişilik yatak, koltuk, masa, televizyon, gardırop, buzdolabı, tuvalet ve banyo bulunduğu görülmüştür. Acil durum butonunun bulunduğu ve çalışır durumda olduğu anlaşılmış olup ayrıca oda içerisinde kamera bulunmadığı görülmüştür. İncelenen belgelerden son 1 yıl içerisinde 61 mahpusun eş görüşmesi ödülünden yararlandığı anlaşılmıştır.

dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz. Bu kayıtlar herhangi bir soruşturma ve kovuşturmayla konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir. Silme işlemi Cumhuriyet savcısı tarafından denetlenir."

¹⁸ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: "(g) Görüntülü telefon görüşmesi yapılmasına imkân sağlayan teknik alt yapının kurulu bulunduğu Bakanlıkça belirlenen kurumlarda, haftalık görüşme süresi otuz dakika olarak uygulanır. Bu sistem oda veya koğuş içine ya da idarece uygun görülen diğer yerlere kurulabilir. Haftalık ziyaret hakkını kullanmayan hükümlülerin bir sonraki haftalık telefon görüşme süresine ayrıca otuz dakika ilave edilir ve bu süre devredilemez. Bu kapsamdaki görüşmeler aynı hafta içerisinde toplam üç görüşmeyi aşmamak koşuluyla bölünmek suretiyle de yapılabilir. İlave edilen otuz dakika için üç görüşme hakkı daha verilir. Bu görüşmeler görüntülü ve sesli olarak yapılabileceği gibi sadece sesli olarak da yapılabilir. (Ek cümleler: RG-12/11/2021-31657-CK-4773/28 md.) Çocuk hükümlüler ile sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan kadın hükümlüler hakkında bu bentte düzenlenen telefonla görüşme süresi iki kat olarak uygulanır. Hükümlülere mensubu bulundukları dinin bayramlarında kullanılmak üzere otuz dakika ilave görüşme hakkı verilir. ğ) Terör ve çıkar amaçlı suç örgütü üyeleri, görüntülü görüşme ve görüşme süresinin uzatılmasına ilişkin bu haktan kurumdaki tutum, davranış, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine katılma gibi durumları göz önünde bulundurularak idare ve gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmeye göre yararlandırılabilir."

124. Koğuş ve odalarda bulunan televizyonlarda 47 adet kanal bulunduğu öğrenilmiştir. Mahpuslar; kanal sayısının yetersiz olduğunu, müzik kanalı sayısının 1 adet olduğunu ve idari kanalda yayımlanan filmlerin sayısının artırılmasını istediklerini ifade etmişlerdir. İncelemeler sırasında, televizyonda 1 adet müzik kanalı olduğu anlaşılmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

125. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

126. Personelin hizmet içi eğitim müfredatına insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimler ile hassas gruplarla iletişim eğitimi gibi özel eğitimlerin dâhil edilmesi,¹⁹

127. Koğuşlardaki eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması,

128. Engelli mahpusların bulunduğu koğuşların erişilebilir hâle getirilmesi,²⁰

¹⁹ Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi (AİÖK), CPT Standartları (2001)16, para. 26: “İnsani bir cezaevi sisteminin temel taşı, mahkûmlarla ilişkilerinde doğru yaklaşımın ne olması gerektiğini bilen, işini sadece bir görev değil meslek olarak gören, iyi seçilmiş ve eğitilmiş cezaevi personeli olmuştur. Mahkûmlarla olumlu ilişkiler kurmak, bu mesleğin temel özelliği olarak görülmelidir.”; AİÖK, CPT Standartları, 2’nci Genel Rapor’dan alıntı CPT/Inf (92) 3, para. 59: “Özgürlüğünden mahrum bırakılmış bir kişinin kötü muamele görmesinin engellenmesinde en iyi teminat, hiç şüphesiz, doğru eğitilmiş bir polis veya cezaevi yetkilisidir. Nitelikli görevliler, kötü muameleye başvurmaksızın görevlerini başarı ile yerine getirebilecekler ve gözaltındaki kişiler ve tutuklularla ilgili temel önlemlere saygı göstereceklerdir.”

²⁰ Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi’nin 9’uncu maddesine göre: “Taraf Devletler engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dâhil olacak şekilde bilgi ve iletişim olanaklarına, hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirleri alacaklardır.”. 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’un 3’üncü maddesine göre

129. Mahpusların banyo veya duş ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde sıcak su kullanım süreleri ve miktarlarına ilişkin gerekli düzenlemelerin yapılması,²¹

130. Kurum genelinde daha sık aralıklarla ve etkin ilaçlamanın yapılması,

131. Kanalizasyon gider kapağından gelen kokunun sebebinin tespit edilerek giderilmesi için çalışmalar yapılması,²²

132. Bozuk kameraların onarılması, kameralardaki kör noktaların giderilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi,

133. Kurum genelinde tadilat gerektiren noktalarda onarım çalışmalarının yürütülmesi,

134. Geçici koğuşların düzenli olarak temizlenmesi,

135. Mahkûm kabul birimindeki bekleme alanlarının temizliğinin sağlanması ve koku sorununun giderilmesi,

136. Aramalar sırasında ayakkabılarını çıkarmak zorunda olan ziyaretçiler için galoş temin edilmesi,

137. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumundan kabul edilen yemeklerin bulunduğu giriş kısmının temizliğinin sağlanması,

138. Mahpusların sandalye ihtiyacının giderilmesine yönelik çalışmalar yürütülmesi,

139. İlaçların teminindeki aksaklıkların giderilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi,

140. Son kullanma tarihi geçen ilaç ve tıbbi sarf malzemelerinin imha edilmesi,

141. Mahpusların dış tedavilerinin yapıldığı birimdeki röntgen cihazının ayrı bir odaya alınması ve kullanımının sağlanması,

142. Psikososyal servis görüşmelerinde mahpusların kendilerini rahatça ifade edebilmeleri ve mahremiyetlerinin sağlanması için gerekli önlemlerin alınması,

ise erişilebilirlik; “Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını” ifade etmektedir.

²¹ CPT Standartları, para. 49: “Uygun tuvalet imkanına rahat erişim ve iyi hijyen standartlarına uyum, insancıl bir ortamın temel unsurlarıdır. Mahkûmlar uygun duş veya banyo imkânlarına sahip olmalıdır. Hücrelerde akan su olması da tercih edilmektedir.”; BM Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Rules), Kural 16: “Mahpusların iklim şartlarına uygun bir ısıda, mevsimlere ve coğrafi bölgeye göre genel hijyenik koşullar için gerekli aralıklarda, ılıman bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo veya duş almalarına imkan verilecek şekilde, her mahpusun yararlanabileceği yeterli banyo ve duş tesisi bulunur.”

²² Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 19.1: “Cezaevlerinin bütün bölümleri her zaman gerekli şekilde bakımlı ve temiz tutulmalıdır.”

143. Yabancı mahpus da kabul edilmesi ihtimali göz önünde bulundurularak kütüphaneye yabancı dilde yazılmış kitapların temin edilmesi,²³

144. Kurs sayısı ile çeşitliliğinin mahpusların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda artırılması,²⁴

145. Açık spor alanının tadilatının gerçekleştirilmesi ve mahpuslar tarafından etkin kullanımı için çalışmalar yürütülmesi,²⁵

146. Açık görüş alanlarının duvarlarına saat takılması,

147. Kapalı görüş alanlarının duvarlarına İdare tarafından dinleme gerçekleştirildiğine dair uyarı metinleri asılması,

148. Elektrik ve internet altyapısı sebebiyle yaşanan sorunların tespit edilerek giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması,

149. SEGBİS odasında mahpus ile personelin bulunduğu alan arasında ses yalıtımının sağlanmasına yönelik çalışma yürütülmesi,

150. Televizyondaki müzik kanalı sayısının artırılması ile İdare kanalında yayımlanan film sayısı ve çeşitliliğinin artırılması

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumuna Tavsiye

151. Hastaneye sevkler konusunda yaşanan sorunların çözülmesi amacıyla eksik olduğu değerlendirilen ring araçların sayısının artırılması

hususları tavsiye edilmektedir.

²³ Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi (2012) 12 sayılı Tavsiye Kararında yer alan Kural 3 ve yorumu şu şekildedir: “Yabancı uyruklu tutuklu ve hükümlülere insan haklarına saygı gösterilerek ve özel durum ve bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak muamele edilmelidir.”

²⁴ BM Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Rules), Kural 47: “Ancak mahkumlar, içinde bulundukları hücredeki fiziksel şartlar ne kadar iyi olursa olsun, haftalar belki de aylar boyunca hücrelerinde kilitli biçimde çürümeye bırakılamazlar. CPT’ye göre tutukevlerindeki mahkumların günün makul bir kısmını (sekiz saat veya daha fazla) hücreleri dışında, belirli amacı olan ve değişen faaliyetler yaparak geçirmeleri hedeflenmelidir. Doğal olarak, hüküm giymiş mahkumların bulunduğu kurumlardaki programlar daha da uygun olmalıdır.”

²⁵ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: “Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.”

3. Ankara İl Jandarma Komutanlığına (Sincan Cezaevi Jandarma Sevk ve Koruma Tabur Komutanlığı) Tavsiye

152. Hastane sevk raporu düzenlenmiş ve muayene olması gereken mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması²⁶

hususlu tavsiye edilmektedir.

4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

153. Kurumun kapasite üzerinde hizmet vermesinden dolayı²⁷ sağlık hizmetlerine erişim ve diğer hususlarda sorunlar yaşadığı göz önüne alınarak kapasite sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yapılması

hususlu tavsiye edilmektedir.

²⁶ BM Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Kuralları), Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapislinin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanımına sahip olur.”

²⁷ AİÖK, 2’nci Genel Rapor, CPT/Inf (92) 3, para. 46: “Aşırı kalabalıklaşma, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisdeki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.”